

Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιμέλεια ύλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1984
Τιμή φύλλου δρχ. 15
Αριθμός φύλλου 99
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

Η επαρχία μας είναι περιοχή βασικά ελαιοπαραγωγική. Δεν υπάρχει σπiti, οικογένεια στην επαρχία που να μην έχει έστω και λίγα ελαιόδεντρα.

Η ελαιοπαραγωγή ενδιαφέρει όχι μονάχα όσους μένουν στην επαρχία, που για πολλούς από αυτούς αποτελεί το μοναδικό εισόδημα, αλλά το σύνολο σχεδόν και εκείνων που μένουν έξω απ' αυτήν. Πολύ λίγοι είναι αυτοί που έχουν ξεκόψει οικονομικά από την επαρχία κι έτσι το ενδιαφέρον τους για την παραγωγή έχει λιγοστέψει.

Τη σχέση των συνεπαρχιωτών που ζουν έξω από την επαρχία μας με την ελαιοπαραγωγή δείχνει και το φορτίο των αυτοκινήτων που κάθε Κυριακή ή και άλλες μέρες φεύγουν από τα χωριά προς την Αθήνα, το Ηράκλειο και άλλες πόλεις. Βαρέλεια, κανίστρες, μπετόνια μεταφέρουν κάθε χρόνο δεκάδες τόνους λαδιού σε διάφορες πόλεις και χωριά όλης της Ελλάδας, όπου ζουν συνεπαρχιώτες μας.

Με το ρόλο αυτό του λαδιού στη ζωή των συνεπαρχιωτών μας γίνεται φανερό πως η ελαιοπαραγωγή ενδιαφέρει όλους. Τους ενδιαφέρει η πορεία των καλλιεργειών για την αύξηση της παραγωγής, μα και η κάθε φορά τιμή του, αφού σε πολλούς είναι βασικό εισόδημα ή και το μοναδικό.

Αναφέρουμε σε άλλη στήλη τις τιμές του λαδιού, όπως διαμορφώνονται για τη νέα χρονιά. Για το λαδί με οξύτητα από 1,5—3,3 που είναι και η μεγαλύτερη ποσότητα από την ελαιοπαραγωγή στην επαρχία μας, η τιμή είναι 206 δρχ. το κιλό. Η τιμή αυτή είναι πολύ χαμηλή σε σύγκριση με τις τιμές των άλλων ειδών που χρειάζεται κάθε οικογένεια. Πολύ καλύτερη

σε σύγκριση με τις τιμές των βιομηχανικών, βιοτεχνικών και άλλων ειδών.

Η παραπάνω τιμή βελτιώνεται κάπως με την επιδότηση, που φέτος διαμορφώνεται στις 49 δρχ., με αποτέλεσμα να φτάσει στις 256 δρχ. Η τιμή όμως αυτή, πέρα από το ότι δεν είναι αυτή που θα πλησίαζε τις αυξήσεις των άλλων ειδών, **δεν δίνεται αμέσως.**

Ο παραγωγός που θα παραδώσει λαδί στους μήνες της παραγωγής θα το πληρωθεί στις 206 δρχ. και **θα περιμένει μετά 8 ή 10 ή και περισσότερους μήνες να εισπράξει το ποσό της επιδότησης.** Νοέμβρης τώρα κι ακόμη δεν εισπράχτηκε η επιδότηση της περυσινής παραγωγής. Μόλις αυτές τις μέρες πληρώνεται το μισό ποσό από την επιδότηση που είχε εγκριθεί για την παραγωγή 1983—84.

Αν λοιπόν με τον ίδιο ρυθμό δοθεί και η φετινή, δηλαδή τον Νοέμβρη ή Δεκέμβρη του 1985, είναι ευνόητο πως με την άνοδο του τιμητήριου η αξία των 49 δρχ. θα έχει πολύ υποτιμηθεί.

Είναι επίσης γνωστό πως η επιδότηση της ΕΟΚ δεν θα συνεχιστεί για πολλά χρόνια. Όσα προβλέπει η συμφωνία σύνδεσής μας (πέντε);

Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες δημιουργείται η ανάγκη:

1ον Να συνεχιστεί, όλο και πιό έντονος, ο αγώνας για να δοθεί αρχική τιμή στο λαδί, τέτοια, που να προσαρμοστεί με τις τιμές των άλλων ειδών.

2ον Να καταβληθεί προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας. Να ληφθούν όλα τα μέτρα που αναφέρονται σε ανακοίνωση της Ελαιουργικής, την οποία δημοσιεύουμε σε άλλη στήλη:

Καθαριότητα δοχείων και έγκαιρο άλεσμα.

Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να βοηθήσουν και τα Ελαιουργεία. Να τηρούν καθαριότητα, να πάρουν όλα τα μέτρα που χρειάζονται για ν' αποφύγουν αύξηση των οξέων κατά το άλεσμα.

Ιδιαίτερη προσπάθεια θα πρέπει να καταβληθεί στο γρήγορο άλεσμα του ελαιοκάρπου, για να μη μένει πολλές μέρες στα σακιά.

3ον. Να οργανωθεί η εμπορία του λαδιού που πωλείται, με τρόπο που να εξασφαλίζεται η καλύτερη δυνατή τιμή. Και είναι γνωστό πως, πέρα από τους πιό πάνω παράγοντες που επηρεάζουν την τιμή του λαδιού, είναι κι ένας σημαντικός: η προσούθηση που δίνεται με την διακίνηση του λαδιού σε τυποποιημένη συσκευασία.

Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να στραφούν οι ελαιουργικοί συνεταιρισμοί της επαρχίας. Να αξιώσουν από την Ελαιουργική τη δημιουργία μονάδας για τυποποίηση λαδιού στην επαρχία.

Η μονάδα αυτή μπορεί να ασχοληθεί με τα λάδια όλης της επαρχίας, τα οποία κατά μέσον όρο φτάνουν στους 1500 τόνους κάθε χρόνο (πέρα από αυτό που χρειάζεται για τη διατροφή των κατοίκων) αλλά και των γειτονικών επαρχιών.

Έτσι πετυχαίνουμε μια προσούθηση στην τιμή του λαδιού που πουλεί ο κάθε παραγωγός, ενώ παράλληλα δημιουργείται εργασία σε πολλά άτομα, που ο αριθμός τους είναι συνάρτηση με το μέγεθος της μονάδας που θα δημιουργηθεί. Θα περιμένουμε τις ενέργειες των συνεταιρισμών προς την κατεύθυνση αυτή. Κι αν χρειαστεί, θα επανέλθουμε.

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 1943 ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΑΣ

Αφήγηση του κ. Βαγγέλη Μιχαηλινάκη

(Το κείμενο δίνεται όπως είναι γραμμένο από τον ίδιο, με ελάχιστες διορθώσεις όπου είναι απαραίτητο — όχι βέβαια στο περιεχόμενο).

—30—

Το σπόμεμα δεν ακούλαταν πια πυροβολισμοί. Ανεθήκαμε να δούμε τί έγινε. Οι αντάρτες είχαν αποσυρθεί και οι Γερμανοί μετέφεραν

τους νεκρούς προς τον Πεύκον. Οι Γερμανοί, μόλις μας αντιληφθήκαν, έπεσαν πρηνηδόν. Το ίδιο κάναμε κι εμείς και συρθήκαμε προς τα πίσω. Άρχισαν να μας πυροβολούν. Σε τρία δευτερόλεπτα είχαμε μπει μέσα σε ρυάκι και απομακρυνθήκαμε. Αυτοί συνέχισαν τους πυροβολισμούς πλέον της ώρας. Είχαν προς την εκκλη-

σία του Αγίου Θεοδώρου ένα μεγάλο κοπάδι πρόβατα και τα φύλαγαν. Η Επαρχιακή Επιτροπή, όπως ανέφερα πιο πίσω, είχε δώσει εντολή όλοι οι αγωνιστές και ιδίως οι νέοι να απομακρυνθούν, όπως και έγινε. 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟ ΠΡΩΙ Ο πρόεδρος της Κοινότητας Γεώργ. Παπαδάκης κα-

λεί τους χωριανούς να μην φεύγουν και αναλαμβάνει την ευθύνη να μην πάθει κανείς τίποτε. Πολλοί είχαν φύγει και τους ειδοποίησε να γυρίσουν και πολλοί εγύρισαν πίσω.

Η Κοινοτική Επιτροπή του ΕΑΜ και ο ίδιος, τα αριστερά μέλη συνεδριάζαμε στο σπίτι μου. Παρόντες ήσαν ο Νικόλ. Δ. Μανουσάκης, ο Εμμ. Μουζουράκης, ο Εμμ. Ι. Μιχαηλινάκης (Καμπανάρης όπως τον ονομάζαμε). Ήρθε ο Πρόεδρος της Κοινότητας και μας είπε να μην φύγομε και να αντιμετωπίσομε την κατάσταση που έχετε κάνει με τον αφοπλισμό του Γερμανού και του χωροφύλακα και να αναλάβετε τις ευθύνες απευθυνόμενος σ' εμένα. Ο Μουζουράκης παίρνει τον λόγο και με θυμό του λέει: «Μην κάνεις καμιά προδοσία, γιατί και στου θουγιού το κέρατο να κρυφτείς, θα τιμωρηθείς αμέσως, και πενήντα Γερμανούς να έχεις φρουρά, οι αντάρτες δεν θα προλάβεις και θα σ' έχουν τιμωρήσει όπως και κάθε προδότη. Εμείς το κάναμε κατόπιν εντολής ανωτέρου μας οργάνου, του Προέδρου της Επαρχιακής Επιτροπής. Μην μας κατακρίνετε». Ο Νικόλας Ι. Μανουσάκης: «Για καθίστε ήρεμα και να μιλήσομε ήρεμα και να δούμε σε ενδεχόμενες ανακρίσεις τί θα πούμε».

Ο Πρόεδρος λέει: «Γι' αυτό ήλθα και σκέφτηκα να πούμε ότι οι αντάρτες ήρθαν για μένα σαν γερμανόφιλο και ειδοποιήθηκε από το χωριανό μου Βαγγέλη Μιχαηλινάκη κρύφτηκα και κατά τύχη ήταν στο χωριό ο Γερμανός με τον χωροφύλακα και τους πήραν». Δώσαμε τα χέρια φιλικά να αγωνιστούμε γις το χωριό. Η Επιτροπή δεν έφυγε και προσπάθησε να διαφωτίσει όσους είχαν μείνει (γέροι, γυναίκες και παιδιά) τι θα έλεγαν. Ενώ στο Καλάμι υπήρχε λί-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 3

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Για τους συνδρομητές των Β.Ν.

Η τιμή της εφημερίδας μας

Γράψαμε κι άλλη φορά πως τα Β.Ν. δεν έχουν κανένα άλλο πόρο παρά την συνδρομή των συνεπαρχιωτών μας. Γράψαμε ακόμη πως, εκτός από τα έξοδα για το χαρτί, την εκτύπωση και τα ταχυδρομικά, κανείς άλλος δεν πληρώνεται για την εργασία που χρειάζεται για να ετοιμαστεί η ύλη, να διορθωθεί και να διεκπεραιωθεί το κάθε φύλλο.

Στα έξι τελευταία χρόνια η τιμή της εφημερίδας μας δε άλλαξε. Όμως η αύξηση των εξόδων είναι τέτοια, που από το φύλλο αυτό μας

αναγκάζει να αυξήσομε τη συνδρομή σε 300 δρχ. Άν καθόρθωσε μέχρι σήμερα ν' ανταποκριθεί περίπου στα έξοδα της, σ' αυτό πολύ συνέβαλαν οι αυξημένες ενισχύσεις που στέλνουν πολλοί από τους συνεπαρχιώτες.

Κάνομε όμως παρακλήση σε όσους από τους συνεπαρχιώτες καθυστερούν τη συνδρομή τους να τη στείλουν σε πρώτη ευκαιρία.

Ιδιαίτερη παράκληση στους λίγους που δεν έστειλαν καθόλου συνδρομή, ενώ παίρνουν την εφημερίδα και την κρατούν επί οκτώ χρόνια τώρα.

Για τους Συνεργάτες των Β.Ν.

Ευχαριστούμε όλους που μας έστειλαν μέχρι σήμερα συνεργασίες, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στις στήλες των Β.Ν., αλλά θα περιμένουμε κι άλλες. Παράκληση μονάχα τα θέματα τους ν' αναφέρονται στη ζωή των κατοίκων της επαρχίας μας, τα προβλήματα που πρέπει να συμπεριλάβει σε κάθε φύλλο της, μας αναγκάζει πολλές φορές να συμπεριλάβομε κείμενα που μας έρχονται ή ν' αναβάλλομε τη δημοσίευσή τους, που καμιά φορά χάνουν την επικαιρότητά τους και μένουν

στο αρχείο για μελλοντική αξιοποίησή τους. Αυτό είναι ο μόνος λόγος και κανένας άλλος, για τον οποίο κείμενα που μας στέλνονται καμιά φορά δεν δημοσιεύονται με μεγάλη λύπη μας.

Και μια διευκρίνιση: Μας τηλεφωνούν: «Να στείλω μια συνεργασία, θα τη δημοσιεύσετε;» Η απάντησή μας πάντα είναι: «Στείλέτε την και θα δούμε». Άν τότε σταλεί και δεν δημοσιευτεί, θα υπάρχει ένας από τους παραπάνω λόγους. Επίσης πολλές φορές εμποδίζουν τεχνικοί λόγοι και όχι διάκρισης, που για μας δεν υπήρχουν ανάμεσα στους συνεπαρχιώτες.

Θα παρακαλέσομε όμως όλους που μας στέλνουν συνεργασίες να κρατούν πάντα αντιγράφο τους. Η επιστροφή χειρογράφων για μας είναι δύσκολη. Γι' αυτό άλλωστε σε κάθε φύλλο, σε ειδική μόνιμη στήλη, το υπενθυμίζομε.

Καρναβάλι 1985

Η επιτυχία που παρουσίασε η εκδήλωση του Καρναβαλιού πέρυσι στην Άνω Βιάννο δημιουργεί την υποχρέω-

ση στους πολιτικούς συλλόγους και τους άλλους φορείς της επαρχίας να ξεκινή-

ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Του Βαγγέλη Βαρδάκη

—70—

Έτσι η Αγροτική Τράπεζα σιγά σιγά μεταβάλλει το συνεταιρισμό σε γραφειοκρατικό υποκατάστημα της και σε κομματικό προθάλαμο κάθε παράγοντα — κομματάρχη της περιφέρειας του συνεταιρισμού, με πρώτη και καλύτερη την αμρωτική μέχρι προχθές ΠΑΣΕΓΕΣ.

Για όλους αυτούς τους λόγους και κάθε φορά που μερικοί συνεταιρισμοί από τον αυτοδυναμισμό των μελών του διαμαρτύρονταν και αγωνίζονταν για το ρόλο τους αυτού, το κράτος τους κτύπησε αλύπητα. Διέλυσε συνεταιρισμούς, κατασκευάστηκαν συνεταιριστές, καθάρθηκε εκλεγμένες συνεταιριστικές διοικήσεις και έστειλε πολλούς αγρότες στα διάφορα ξερονήσια για να «συνετιστούν».

Να γιατί ο συνεταιρισμός στη χώρα μας μέχρι σήμερα δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των αγρωτών.

Να γιατί ο συνεταιρισμός δομήθηκε και λειτούργησε για χάρη του ιδιωτικού κεφαλαίου και επομένως εξυπηρετεί σε τα συμφέροντα των κεφαλαιοκρατών.

Να γιατί δημιουργήθηκε το αγροτοπερίεργο κατεστημένο, για να ελέγχεται το αγροτικό κίνημα από την άρχουσα τάξη της χώρας μας.

Έτσι η δυσπιστία που έ-

χουν οι παραγωγοί μας για τους συνεταιρισμούς δεν είναι τυχαία, απορρέει από την ίδια τη δομή και το θεσμό του συνεταιρισμού. Έτσι, η κρίση που περνά σήμερα το συνεταιριστικό κίνημα στη χώρα μας δεν είναι κρίση συνεταιριστών, είναι κρίση θεσμική και δομική θεσμική, γιατί καθορίζεται γενικά από τους οικονομικούς

νόμους του καπιταλισμού και ειδικά από τον ατομικισμό που αποκλείει κάθε κοινωνική μορφή παραγωγής. Και δομική, γιατί οι σχέσεις παραγωγής είναι τέτοιες που ο αγρότης τυπικά μόνο είναι ελεύθερος και εργάζεται σε μια εκμετάλλευση που τυπικά είναι ιδιοκτησία του. Στην πραγματικότητα ο αγρότης

ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 4

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

Ευχαριστούμε τον κ. Χρήστο Μπαντουβά, που πρώτος ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση των Β.Ν. και με επιστολή που δημοσιεύομε στη συνέχεια, αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα σε προηγούμενο φύλλο.

ΠΡΟΣ:

Την εφημερίδα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
Οδός 1866, αριθ. 110

Ενταύθα

Κύριε Διευθυντά,
Αναφερόμενος σε δημοσίευμα που καταχωρήθηκε στο φύλλο της 31/8/84 της εφημερίδας σας με τον τίτλο «Πώς σώθηκε η Άνω Βιάννος και τα κατοικιστήρια από πιθανή καταστροφή το 1943» παρακαλώ, για τη σωστή πληροφόρηση των αναγνωστών σας και την αποκα-

τάσταση της αλήθειας, να δημοσιεύσετε τα ακόλουθα:

1. Πραγματικά, το καλοκαίρι του 1943 (στα μέσα Αυγούστου κι όχι στις 27—28 Ιουλίου) στην περιοχή Εμπάρου σκοτώθηκε σε σύγκρουση με τους Γερμανούς ο Δημόκριτος (όχι Δημήτριος) Αρβανιτάκης από τη Μεγάλη Βρύση και είπασηκαν αιχμάλωτοι οι Εμμαν. Ψαράκης από την Έμπαρο, καθώς και ο Γιάννης Σταυρακάκης ή Κασιοφάρης από τους Κάτω Ασίτες. Οι αιχμάλωτοι κρατήθηκαν για λίγο στην Άνω Βιάννο και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν στις φυλακές Αγαφής Χανίων. Εκεί, κατά τη μεταφορά για εκτέλεση, ο Γιάννης Σταυρακάκης

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 4

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Table with 2 columns: Service name and phone number. Includes Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου, Γραφεία, Φαρμακεία, etc.

ΑΓΟΡΑΙΑ

Table with 2 columns: Name and phone number. Includes Πετράκης Χαρ., Ζαϊμάκης Θεόφιλος, etc.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Μανώλης Δημ. Σφακιανάκης και Μαίρη Ανδρουλιδάκη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ: Η κ. Πόπη συζ. Σάββα Πετράκη γέννησε αγόρι.

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Γεώργιος Φιλ. Μικρογιαννάκης και Μάρω Κλ. Βαρδάκη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ: Άννα (Κεραυνία) Καλλέργη (πρ. συζ. Στ. Βαρδάκη).

ΔΩΡΕΕΣ

Μας έστειλαν: Η κ. Μαρίκα Μανδαλάκη, Παπαδάκη 2.000 δρχ. στη μνήμη της μητέρας της Καντίκως Μανδαλάκη.

πρόσφερε ψυχική και σωματική ανακούφιση στη μητέρα μας κατά τη μακρόχρονη πορεία της ασθένειάς της.

— Τους γιατρούς και όλο το προσωπικό της Κλινικής «ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ».

— Τον επιχειρηματία κ. Χρισ. Σμπώκο, που διέθεσε λεωφορείο πούλμαν για τη μεταφορά από το Ηράκλειο στο χωριό μας αυτών που συνδέουν την εκφορά.

— Τον Πρόεδρο Ξενοδόχων Λασιθίου κ. Νικόλ. Χουρδάκη για την ευγενή δωρεά του στην εκκλησία του χωριού μας στη μνήμη της μητέρας μας.

— Τα ξαδέλφια μας κ.κ. Γιώργο και Σκεύω Κατωγιαννάκη και Γιώργο Καλλέργη για την αμέριστη συμπαράσταση και δόξασή τους σε όλη τη διάρκεια της ασθένειάς της μητέρας μας.

— Τον εξάδελφό μας Καθηγητή κ. Κώστα Στεφανάκη για τον επικήδειο που εκφώνησε.

ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΡΔΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΡΔΑΚΗ

Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Γιώργο Βαρδάκη, που μας έστειλε 5.000 δρχ. στη μνήμη της μητέρας του Άννας και 5.000 δρχ. στη μνήμη του αλησμόνητου φίλου του Μιχάλη Παντουθάκη, ως ενίσχυση των «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ».

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Στην εξάδελφή μας Ελένη Γεωργ. Μαυρογένη, που πρόσφατα της απονεμήθηκε θραυείο γιατί πρώτευσε στο τμήμα της και αρίστεία για το έαθμό (19 4)14 του Απολυτηρίου από το Γυμνάσιο, θερμά συγχαρητήρια.

Τα ξαδέλφια της ΜΙΜΙΚΑ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ ΤΙΤΟΣ ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ

ΛΑΪΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΟΙ ΗΛΙΚΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Άνθρωπος όντα γεννάται και πολλώ λογιώ λογάται. Σαν γενεί πέντε χρονώ βγαίνει όξω στο στενώ, πετραδάκια αναμαζώνει και σπιτάκια θεμελιώνει. Και στα δέκα στο σχολείο και στα γόνατα βιβλίο.

Για το Μάνο Κατράκη Το μεγάλο ηθοποιό και μεγάλο άνθρωπο

— Έ Μανωλιό.. Μανωλιό.. Ο θάνατός σου ήταν ακριβός, κλαίει ο γέρος και μονολογεί. Μωρέ Μανωλιό, ράγισες τις καρδιές όλων μας! Εγώ είμαι ο Κογιάκος, ο φίλος σου, μα γιάντα δεν μου μιλάς!.. Ξέχασες τις πιο όμορφες μαντινάδες που λέγαμε; Ξέχασες τον Οροτόκριτο, που τραγουδούσαμε στην Πάρο, στη Σαντορίνη (Στο Μαρίνο κοντά).

Θρύψαλα, η καρδιά μου. Τα θάζω με το Χάροντα... με το Θεό. Ήρθε και ξεπέζεψε στην αυλή σου. Γιατί να μην έρθει στη δικιά μου;

— Παππού!.. Έ, παππού, γιατί κλαίς; Θα κλαίω κι εγώ, μην κλαίς!.. — Όχι, παιδί μου, εγώ πάντοθα κλαίω τον άδικο χαμό του Μανώλη, της θείας Κατράκαινας.

— Αν κλαίς, παππού, θ' αρχίσω κι' εγώ να κλαίω... και σγκαλιάζει τον παππού της.

— Και μου σε παρακαλώ, εγώ τον ήξερα; — Ήσουν πολύ μικρό... σ' σγκαλίαζε, σε φιλούσε και σε πετούσε ψηλά σαν το τόπι...

— Παππού, ήταν εκείνος που ήρθε στις Μαδάρες στη μάντρα για να σε θρει και τ' άγρια σκυλιά τρέξανε να τον φάνε ζωντανό;... Κι αυτός με δυο λόγια τα σκυλιά ημέρεψε και τ' άκανε να πέσουν κάτω, να του κάνουν του κόσμου τις χαρές...

— Ναι, παιδάκι μου, αυτός ήταν... Μα έλα κάτσε να σ' τα πω όλα!..

Και ο γέρο — Κογιάκος συνεχίζει, στοχαστικά.

«Η μιλιάντα του είχε δύναμη είχε ομορφιά και ήτανε δώρο του Θεού και ημέρεψε όχι μόνο τα άγρια σκυλιά, αλλά και τους ανθρώπους και τους έβαζε στην ίσια στρατά.

«Εκεί που ήτανε στο θέατρο, διάβαζε πολλά παλαιά και νέα βιβλία και μέσα απ' αυτά έβγαίνει η δόξα του. Γιατί με την ομιλία του τάκανε ζωγραφιά, από τις πιο καλές, απ' αυτές που μπαίνουνε στις κορνίζες.

«Δεν είναι μόνο τα χρώματα που έπαιρνε απ' το Ουράνιο Τόξο, αλλά θελούδινη, θροντερή, γλυκόλαλη.

«Σαν έπαιζε στο θέατρο και έπαιζε κανένα θασιλιά ή κανένα παλαιό θεό, σηκωνότανε η τρίχα του κεφαλιού σου... Όμοιά του δεν ματαγάζει η Κρήτη.

«Εκεί στις ψηλές αετοράχες που γύριζε, με το άλλο κοπέλι τον Ευλούρη, τραγουδούσαν τον Ερωτόκριτο και αντιλαλούσανε τα γύρω θουνά.

«Το Μανωλιό, όπου καθότανε, όπου και αν πήγαινε, μιλούσε για την Ειρήνη, για την Αγάπη, για τη Δημοκρατία. Όλοι εκείνοι που δουλέψανε μαζί του τον αγαπούσαν και λέγανε πως είχε πολλές σκουτούρες και μπόρες στη ζωή του.

«Όλοι αυτοί που τον γνώριζαν στα 50 χρόνια, λένε ότι ήτανε ένας λαμπερό αστέρι από την Κρήτη. Παλιγκάρι με μια χρυσή καρδιά... και γεμάτος αγάπη. Ότι διάβαζε στο θέατρο, σαν πρώτος που ήτανε, ήξερε να τα τιμάρει, έβγαζε τα καλά και τα κακά μαντάτα, ξεχώριζε την αξία τους και τα 'θαζε στην ψυχή του μέσα και τ' άκανε ένα με τον εαυτό του.

«Ύστερις με μια ευλαβική λεπτότητα, με μια ακτινοβολία και με μια λαμπεράδα γεμάτη αρμονία, τ' άδινε στους ανθρώπους και τον ευχαριστούσανε γιατί τους διδάσκαζε.

«Δε θα ξεχάσω μια θαλά, που άκουσα το Μανώλη στην Ελεψίνα που έπαιζε έναν Παλαιό Θεό και τον είχανε δεμένο σ' ένα Βουνό, Καύκασο τον λέγαν, και έλεγε με μια θροντώδη φωνή, γεμάτη πόνο.

Όλα θα σου τα πω που λαχταράς να μάθεις χωρίς να πλέκω αινίγματα χωρίς ψήματα αλλά με λόγια απλά και ξάστερα, όπως ταιριάζει στο στόμα σου όταν ανοίξει μπροστά σε φίλους.

— Είμαι λοιπόν ο Προμηθέας αυτός που τη φωτιά χάρισε στους ανθρώπους με τη βουλή του Δία με κάρφωσε το χέρι του Ηφαίστου με τις χοντρές αλυσίδες και τα καρφιά να τα!.. Εδώ!..

Με ανατριχίλα πάντα θυμάμαι αυτά τα λόγια που θγαίνανε από το στόμα του Μανώλη και έμοιαζε σαν πραγματικός Θεός.

Με όλα του τα έργα, έδιδασκε τον κόσμο και στην χώρα μας και έξω από αυτή. Όλοι τον ευγνωμονούν και τον αγαπούν. Όχι μόνο γι' αυτά, αλλά και γιατί έδωσε πολλά για τη δημοκρατία.

Μαζί με την τέχνη που κατείχε, έδιδασκε και την έννοια της ελευθερίας. Πηνήντα ολόκληρα χρόνια ο ακούραστος καλλιτέχνης ο αγωνιστής του Ψηλορείτη.

Οι άξιοι συνάδελφοί του τον αφήσανε να λείε λόγια για τους νέους. Τους έλεγε ότι το θέατρο είναι μεγάλη δουλειά, είναι μεγάλο πράγμα. Είναι η δημιουργία του ανθρώπου και αξίζει σεβασμό, αγάπη, θυσία και πόνο.

Είπε πως πρέπει ν' αγαπούν τον άνθρωπο με τα προβλήματά του, με όλη τη δύναμη του νου και της ψυχής.

Μέσα στην καρδιά του κρύβεται η λεβεντογέννα Κρήτη και την τραγούδησε με τα παρακάτω λόγια: Κρήτη, Κορώνα ο Ψηλορείτης σου και τ' όνομά σου χάδι τραγούδι κάθε σου γενιά και η ψυχή σου Αρκάδι!.. Μοσχοβολά το χώμα σου δάφνη κι' ανδρειοσύνη και απ' τις καρδιάς σου το κρασί η δόξα κερνά και πίνει.

Μανώλη!.. Δεν πέθανες!.. Ζεις και θα ζεις για πάντα. Έγινες ένα σύνορο πων ανθρώπων, της Τέχνης του Θεάτρου, της Λευτεριάς, της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης!.. ΜΑΝΩΛΗΣ ΒΛΑΧΑΚΗΣ

Η ΜΕΡΘΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ

Γράφει ο κ. ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗΣ

Αληθινό πανηγύρι γινόταν κάθε Κυριακή είτε μεγάλη σκόλη στο ΚΑΣΤΡΙ του Κερατόκαμπου, τους τρεις χειμωνιάτικους μήνες που κρατούσε το λιομάζεμα. Όλοι όσοι ήταν εκεί, μικροί και μεγάλοι, σταματούσαν το λιομάζεμα για να γιορτάσουν τη σκόλη και να ξεκουραστούν.

Την επαύριο τ' αποκράς τη σαρανταράς όλοι φόρασαν στα μουλαρογάδουρα τα ντεμπλοκάτσουνα, τσι παλέτσες, τσι στρωμαθιές τους, τα μαγεροψήματα, τα χρειασίδια κι όλα όσα ήταν χρειάζομενα.

Μπροστά πήγαιναν τα ζωντόβολα και πίσω ακολουθούσαν τα συρτά κι η γουρούνα με το σκύλο και ντουγρού για το Καστρί.

Ο καθένας κατασκίτωνε όπου είχε το μετόχι ή το λιόφυτο. Πιάναν αμέσως δουλειά κι από όπου κι αν επέρνας άκουγες το ντεμπλοθουτό και το κατσουνολόι.

Ο Δράκος, που ήταν τότε γύρω στα δεκαπέντε του χρόνι και κατοικούσε μόνιμα στο Καστρί, έκανε συνέχεια αναγνωριστικές έρευνες δοκιμάζοντας τα μύρτα απ' όλες τσι μερθιές του Γιαλού, μέχρι να βρει τα γλυκύτερα και ομορφότερα μύρτα, για να οδηγήσει την ερχόμενη Κυριακή όλους τους συνήλικους νέους και νέες, που ασφαλώς θα τον επισκέφτονταν μόλις θα σταματούσαν το λιομάζεμα.

Επειδή ο Δράκος ήταν τόσο καλό κοπέλι, όλοι οι χωριανοί τον έλεγαν Άγιο Δράκο, γι' αυτό και στο παιδικό του πρόσωπο όλοι μικροί μεγάλοι θρίσκανε λιμάνι.

Την αποπάνω Κυριακή αποκλείτρουγα, μόλις κι είχανε καταστέσει τα ζωντόβολά τους, ο ένας πίσω από τον άλλο κίνησαν για το Καστρί να πα να θρουν το Δράκο, με την ελπίδα πως ο Δράκος τους φύλαγε καινούργια έκπιληξη. Μόλις συγκεντρώθηκε ένα μεγάλο τσοόρμιο ντεληκανήδες και κοπελιές, τους πήρε ο Δράκος να τους πάει στου Σπαστή το Χαράκι που είχε ανακαλύψει μια μερθιά με μύρτα άσπρα, γλυκά και λαηνάτα.

Την εποχή του λιομαζώματος δεν υπάρχει στην περιοχή αυτή άλλο φρούτο, εκτός απ' τα μωρτά, γι' αυτό και η

μόνη φιλοξενία του Δράκου ήτανε τα μύρτα. Από 'κει ονομάστηκε αργότερα και η μερθιά του Δράκου.

Όταν το τσοόρμιο τούτο γιάγερνε χορτάτο και χαρούμενο, συνάντησε το γερο Μαντογιώργη να κάθεται κάτω από 'να κέντρο και να βλέπει τα οζιά ντου.

Τον περιτριγύρισαν οι κοπελιές, τον εστεφανώσανε με μερθοφούντα που κρατούσαν και τον παρακάλεσαν να τως επαίξει ασκομαντούρα.

Κι εκείνος πρόσχαρα εξεδίπλωσε τ' ασκί πάνω στα δυο ντου πόδια, φύσαγε σαν το φυσερό και χάιδευε τη σκάφη. Νά σου 'κι η κερα — Θεανώ, η πιο καλή χορεύτρα κατεβαίνει στραταριστά στο παρακάτω αλώνι, πρωτοστελιώνει το χορό και σιγοτραγουδάει.

— Εικοσιοχτάρης ήτονε κι οφέτος ο Φλεβάρης κι ένας ψηλάς μελαχρινός στον Άδη θα με βάλει. — Κλαίω τη δυστυχία μου, κλαίω τη συμφορά μου κι έχω και τον παλιόκοσμο να σέρνει τ' όνομά μου.

Χόρεψαν και τραγούδησαν ως τα βαθιά μεσάνυχτα κι ύστερα κατηφόρισαν να πάνε στα μετόχια. Οι πιο πολλοί έωμείνανε στη Γρας μαμής το μετόχι και για να χωρέσουν όλοι στρωματσάδα κρεμάσανε τα μπρατικά και τσι σακούλες στα δοκάρια.

Ενώ κοιμούνταν όλοι, κόπηκαν μιας σακούλας τα θασταγία κι ήπεσε το λαδικό στην Φωτεινή τα μούτρα. Εμούγγριζε η Φωτεινή και ξεταλάγιασε όλους τσι κοιμισμένους. Δεν είχαν σπύρτα για να ανάψουνε το λύχνο να δουν είντα 'χενε συμβεί και υπέθεσαν ότι πέρασε κακή θισητρά και τη γράντισε.

Όταν ημεθώσε και είδανε τι είχε συμβεί και θρήκαν και τη Φωτεινή με ματωμένα μούτρα, ξεκαρδιστήκανε στα γέλια και θγάδανε κι αυτές τσι μαντινάδες.

— Εκείνη τη σταυρώνανε μπανά 'χενε χαμπίτα κι αυτό 'πεσε το λαδικό που κρέμουνταν τη νύχτα.

— Ε κακομοίρα Φωτεινή, τι σου 'τανε γραμμένο να θάφεις το φουστάνι σου κάπια σαν λαδωμένο. — Πώς θα τα δούνε οι χωριανοί τα μούτρα σου σπασμένα τα ρούχα σου ολοδάδα και καταματωμένα.

Αφιέρωμα του Δημήτρη Σφακιανάκη ή Ζέρβα

ΣΤΟΥΣ ΑΘΑΝΑΤΟΥΣ ΗΡΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Δεν θέλω ο θάνατός μου να 'ναι χαμός, θέλω να γίνει ανάσταση και λυτρωμός.

Ξειούνται οι κάμποι, τα θουνά, να 'ναι χαμός, να 'ναι κλάξιες τα παιδιά σου «Νικήστε ή πεθάνετε». Αυτή 'ναι η ορμηνεία σου.

Η Ελλάδα χαιρετά τη Βιάννο απ' την Κρήτη, γιατί είναι η πιο αξία κόρη του Ψηλορείτη.

Ποτέ η Βιάννος δε ρωτά ποιοί τη κτυπούν και πόσοι τους λείε το μολών λαβέ και το αθάνατο όχι.

Βιάννος, λεβέντρα αρχόντισσα και των ηρώων μάνα, σε κάθε αγώνα πρώτη εσύ θη παίζεις την καμπάνα.

Βιαννίτες, σεις που πέσατε στων Γερμανών τις σφαίρες, οι Έλληνες γίναν για σας πατέρες και μητέρες.

Σε κάθε δύσκολη στιγμή αρπάζεις το ντουφέκι και πέφτεις πάνω στον εχθρό σαν άγριο αστροπελέκι.

Στο δένδρο της ελευθερίας στις ρίζες και κλωνάρια, σεις είσαι αιώνια αθάνατη η μνήμη σας θλαστάρια.

«ΜΕΡΙΚΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ η κακοποίηση της γλώσσας»

του κ. Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ

Πωλείται στα βιβλιοπωλεία και από τον ίδιο, Καποδιστρίου 39 Ηράκλειο

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην ύπηρεσία όλων των Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδός 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Ετήσιες συνδρομές

Ίδιωτών Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών δρχ. 200 » 300

Εμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Επιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 αρ. 110 Ηράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Ηράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δέν επιστρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων.

ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Γράφει ο Αντώνης Εμμ. Στιβακτάκης

—3ο—

Πολλές όμορφες, μελωδικές μαντινάδες ακροάζονται εκείνη την συγκινητική ώρα που η νύφη φεύγει από το σπίτι των γονιών της κι αρχίζει την νέα υπεύθυνη ζωή της δίπλα στον άντρα της. Όσο λένε τις μαντινάδες, οι συγγενείς της νύφης κερνούν όλους τους καλεσμένους κρασί με εκλεκτούς μεζέδες. Αμέσως έπειτα ο γαμπρός μπαίνει στο σπίτι της νύφης. Χαιρετά και φιλεί τους γονείς της, παίρνει την ευχή τους κι ύστερα πλησιάζει τη νύφη, τη φιλεί και της προσφέρει τα άνθη που κρατά στα χέρια του. Την ίδια στιγμή ακούονται οι ντουφεκιές της χαράς να συγκλονίζουν τον αιθέρα, γνήσιο ελληνικό έθιμο δεμένο με τις μεγάλες στιγμές της ζωής των Κρητικών.

Έπειτα θγαίνουν από το σπίτι. Ο γαμπρός με τη συνοδεία του κι η νύφη με τη δική της (τη συνοδεύουν δυο κοπέλες, φυσικά ανύπαντρες, συγγενείς της ή φίλες της), ξεκινούν για την εκκλησία. Η διαδρομή μέχρι την εκκλησία είναι πολύ συγκινητική. Απ' όπου κι αν περάσουν, οι κάτοικοι του χωριού τους ραίνουν με άνθη και ρύζι κι ακούνε από μυριάδες στομάχια να κολιριζικά.

Όταν φτάσει στο καλινάκι της εκκλησίας ακούονται πάλι οι ντουφεκιές της χαράς συντροφιασμένες με τη φωνή της χαρμόσυνης καμπάνης που διαλαλούν παντού το μεγάλο γεγονός. Πριν μπου οι νεόνυμφοι στην εκκλησία, οι κοπέλες κι οι νεαροί που τους συνοδεύουν ή οι λυράρηδες λένε μελωδικά τις παρακάτω μαντινάδες:

Άνοιξε πόρτα τσ' εκκλησίας, πόρτα του Παραδείσου να κατεθούν οι άγγελοι τη νύφη να θλώσουν. Σήμερα, Παναγία μου, την άνοιξε τη θύρα, ο' αντρόνιο που γίνεται δώσε χρυσή τη μοίρα.

Στη συνέχεια μπαίνουν στην εκκλησία για την τελετή του γάμου. Όταν τελειώσει η σχετική γαμήλια τελετή κι αφου οι νεόνυμφοι δεχτούν τις ευχές και τα δώρα των συγγενών και των καλεσμένων τους, θγαίνουν στην αυλή της εκκλησίας, όπου οι λυράρηδες παίζουν χαρούμενους γαμήλιους σκοπούς. Χορεύουν το χορό της νύφης κι αγωνιούν ποιάς θα πάρει το γουρλιόνο μοιάτι της.

Όταν τελειώσει ο χορός της νύφης, οι νεόνυμφοι πιανόμενοι χέρι χέρι ξεκινούν για το νέο τους σπίτι. Μπροστά τους περνούν οι λυράρηδες και πίσω τους ακολουθούν όλοι οι καλεσμένοι.

Και τώρα, απ' όπου κι αν περάσουν, τους ραίνουν με ρύζι και άνθη και τους εύχονται να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Παλαιότερα, θυμούμαι, όταν η πομπή τύχαινε να περάσει πάνω από τη γέφυρα του ποταμού που χωρίζει στα δυο το χωριό (μεταξύ Χέντρου και Θυμιανού), έβριχαν μέσα στον ποταμό γάμο από τα κουλούρια του γάμου. Πιόνταν σφοδρός αγώνας μεταξύ των νέων του χωριού και του πριός θα έπαιρνε το κουλούρι ή έθα το περισσότερο κουλούρι. Πίστευαν πως ήταν γι' αυτούς ευνοϊκό σημάδι. Ίσως να ήταν κι η έκφραση της επιθυμίας τους να είναι οι επόμενοι γαμπροί.

Όταν η πομπή φτάσει στο καινούριο σπίτι των νεόνυμφων, σταματούν μπροστά στην πόρτα του. Μια από τις καλεσμένες που έχει μελωδική φωνή λέει τη μαντινάδα:
Κάμε σταυρό στην πόρτα σας με μέλι να κολλήσει, νά 'ναι γλυκιά τα χείλη σας σε όλη σας τη ζήση. Τότε η νύφη παίρνει λίγο από το μέλι που της φέρνει η πεθερά της μέσα σ' ένα ποτήρι και κάνει με το δάκτυλό της ένα σταυρό πάνω από την πόρτα του σπιτιού της. Ύστερα παίρνει ένα ρόδι και το πετά με δύναμη μέσα στο σπίτι από την ανοιχτή πόρτα. Το ρόδι σπα και χύνεται παντού. Είναι δυο συμβολικές ενέργειες που θεωρούνται απαραίτητες για να ευτυχίσουν οι νεόνυμφοι. Η πρώτη για να έχει η νέα τους ζωή γλυκύτητα παντοτινή κι η δεύτερη για να σκορπίσει, έπως το ρόδι, η ευτυχία στο σπίτι τους.

Στη συνέχεια μπαίνουν μέσα. Πρώτη μπαίνει η νύφη ύστερα ο γαμπρός, έπειτα οι κουμπάροι κι ύστερα οι άλλοι. Συγγενείς και φίλοι ξαναλένε κι άλλες μαντινάδες με άλλο περιεχόμενο. Τους κάνουν σχεμάτα, επισημαίνουν τα χαρίσματα του γαμπρού και της νύφης, τις νέες τους υποχρεώσεις και τους συμβουλεύουν να ζήσουν αγαπημένοι!

Πουλιά κι αηδόνια κάθονται εις τα παράθυρά σας και λένε κολορίζικα νά 'ναι τα στέφανά σας. Και το ζυγό το σφάλτα στον ώμο δυο παγώνια, να τονε σπάσετε μαζί στα εκατό σας χρόνια. Δε λείπουν θέματα κι οι χιουμοριστικές μαντινάδες όπως η παρακάτω: Μια μαντινάδα θα σας πω απάνω στο ροβίθι, σηκώσου, νύφη και γαμπρέ, να πιάσετε τη μύτη. (Συνεχίζεται)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΛΟΓΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ (Γραμμένα πριν από 145 χρόνια)

1. ΚΑΤΩ ΒΙΑΝΝΟΣ
Αγάδω(ν) ΒΑ του χωριού και εις απόστασιν 600 περίπου μέτρων ευρίσκειται έκτασις ελαιόφυτος λαβούσα την προσωνυμίαν ταύτην Αγάδων, διότι επί τουρκοκρατίας λόγω της εξαιρετικής παραγωγής ελαιών ενταύθα κατείχοντο υπό των τούρκων Αγάδων.

Μουρί Α του χωριού και εις απόστασιν 500 μ. λοφίσκος μάλλον προβαλλόμενος υπό του βορρά κι ως εκ τούτου έχει λάβει την προσωνυμίαν ταύτην, επίσης και εκ του ότι από εκεί και μόνον δύναται τις να ιδη τα όρη τα αποτελούντα τους πρόποδας της Δίκτης, τα οποία εκ του χωριού δεν φαίνονται.

Γαλανού ΒΑ εις απόστ. 1. 500 μ. ελαιόφυτος έκτασις λαβούσα το όνομα τούτο, διότι επί τουρκοκρατίας κατείχοντο υπό του Τούρκου Γαλανού. Εγγύς της τοποθεσίας ταύτης είναι η τοποθεσία

Φαρού με την αυτήν αιτιολογίαν της τοιαύτης της ονομασίας.

Μέσα Ποταμός, χειμάρρος Αγ. Σπυρίδων έκτασις κατά το ήμισυ περίπου ελαιόφυτος και το άλλο καλλιεργήσιμος υπό δημητριακών, εις απόστασιν ΒΑ 3.000 μ. Την ονομασίαν έχει λάβει εκ του προσ' υπάρχοντος ενταύθα να'σκού του Αγ. Σπυρίδωνος, του οποίου μόνον ερείπια σώζονται.

Σελά Μαλέκω Β έκτασις ελαιόφυτος εις απόστασιν 2.000 μ. την προσωνυμίαν λαβούσα εκ της κατοχής της υπό του Τούρκου Σελά Μαλέκω.

Καμίνι ΒΑ 3.500 μ. έκτασις κατά το ήμισυ ελαιόφυτος και κατά το έτερον καλλιεργουμένη υπό σιτηρών. Την προσωνυμίαν έλαβεν εκ της υπάρξεως εις το μέρος τούτο και παλαιού αγγειοπλαστείου κατασκευής πύθων. Και σήμερα ακόμη κατά την θερινήν

εποχήν λειτουργεί αγγειοπλαστείον κατασκευής πλίνθων ή πύθων υπό ανδρών τεχνιτών εκ Θρασανού καταγομένων και εκεί κατοικούντων.

Μπαμπακιά Β εις απόστασιν 4.000 μ. έκτασις καλλιεργήσεως σιτηρών και αρχίζουσα να ελαιοφυτεύεται, είναι εις απόστασιν οροπεδίου με έδαφος παχύ κατάλληλον δια την καλλιέργειαν ανύδρου κατά την συνήθειαν βάμβακος. Φαίνεται ότι ποτέ, ίσως επί Βενετών, εγένετο η τοιαύτη καλλιέργεια και μάλιστα ποτιστικού βάμβακος διότι υπάρχουσι έγγύς ρύακες έχοντες καθ' όλην το έτος ύδωρ, και ως εκ τούτου ωνομάσθη Μπαμπακιά, όπως σήμερα οι χωρικοί ονομάζουν μικράς εκτάσεις εντός του λεκανοπεδίου ευρισκομένης ή φυτευομένης δια βάμβακος.

Γιαννιού Β 5.000 μ. βουνοπλαγιά καλλιεργουμένη δια σιτηρά. Επίσης εις αυτήν την όπως δήποτε εκτεταμένην περιοχήν μικρούσιν άφθονοι

αυτοφύεις αγριαχλαδάει, οσήμεροι υπό των γεωργών εξημερούμενοι. Το όνομα τούτο έλαβεν διότι ανήκεν εις πλούσιον τινα Ιωάννην επί Βενετοκρατίας, όστις καλακευτικώς ωνομάζετο Γιαννιός και τα κτήματά του Κτήμα του Γιαννιού.

Τρα(γ)οπισαμιά Επί της αυτής βουνοπλαγιάς ολίγον τι βορειότερον της τοποθεσίας Γιαννιού και εις απόστασιν 7—8 χιλ. από του χωριού ενστατικώς μάλιστα δια σιτηρών, παλαιότερον όμως ήτο κατ' εξοχήν βοσκοτόπι.

Αγγουδομαλιά Μέρος Β. της τοποθεσίας Τραγιόπισαμια εις απόστασιν 8.500 μ. από του χωριού, άδενδρον παλαιότερον σήμεραν έχει αγριαχλαδίες, και ασφαλώς θα υπήρχεν μια και μόνη αγγουδομαλιά — σήμεραν τοιαύται υπάρχουσι πολλά — και εκ τούτου έλαβε το όνομα τούτο. Γ. Χ. ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ (ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ '43 ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Συνέχεια από τη σελ. 11
γη ηρεμία, στα Αμικά και Άγιο Βασίλειο είχαν σκοτώσει γύρω στα 250 περίπου άτομα, όπως μας πληροφορήσαν τότε(1) και στο Συκολόγο ήσαν πολλοί Γερμανοί και είχαν συλλογισθεί στο κέντρον του χωριού τους Συκολογιανούς. Άλλοι Γερμανοί ήσαν στην τοποθεσία «Άγιος Δωρόθεος» και είχαν θάλειφωτά στο πευκόδασος στον ποταμό Γιούπη. Το Καλάμι είχε περικυκλωθεί από πολλούς Γερμανούς. Μια ομάδα είχε έλθει από τη μεριά του Συκολόγου και η άλλη από δυομάς, από τον Πεύκο. Πολλοί χωριανοί που εί-

χαν φύγει γύρισαν πίσω, που τους είχε ειδοποιήσει ο Πρόεδρος της Κοινότητας. Μια ομάδα Γερμανών μπήκε μέσα στο χωριό και μας συγκέντρωσε στο κέντρο. Μαζεμένοι περιμέναμε όλοι με κομμένη την αναμνη: Θα μας σκοτώσουν; Τι θα μας κάνουν; Τι θα ακολουθήσει; Σε λίγο χωρίζουν τους καλά ηλιακωμένους και τα γυναικίαιδια και τους διώχουν. Μείναμε περίπου 60 άνδρες και όλοι σιωπηλοί περιμέναμε την εκτέλεση. Την στιγμή αυτή μια ομάδα έφτασε από την ανατολική μεριά του χωριού. Ο Πρόεδρος της Κοινότητας πάει να τους χαιρετήσει. Έ-

νας τον κτυπά με την κάννη του όπλου του και με δυνατή φωνή λέει: «Όλοι παρτί Βιάννο». Μετά από πέντε λεπτά της ώρας φτάνει ο Γερμανός αξιωματικός Ρίχτερ, γνωστός στον Πρόεδρο. Χαιρετούνται φιλικά. Ο Πρόεδρος έρχεται κοντά εκεί που ήμεθα συγκεντρωμένοι. «Όλοι θα πάμε στη Βιάννο, διατάσσουν οι Γερμανοί.

Την ώρα που συμβαίνουν αυτά στο Καλάμι, μπαίνουν μέσα στο χωριό συνοδεία 80 Συκολογιανοί, μεταξύ των και ένας περαστικός μικροέμπορος και ο Θεοδωράκης Γιάννης από το Καλάμι, και συγκεντρώνονται μας οδηγούν στη Βιάννο. Δυο Γερμανοί που ήταν τελευταίοι σπρώχονταν δυο σ' ένα στενό δρόμο και τους λένε: «Παρτί γρήγορα». Επίσης σπρώχουν τον Εμμ. Καμπαράρη σε στάβλο και σύρουν την πόρτα και μείναμε 57 άνδρες για τη Βιάννο και 80 Συκολογιανοί και συνεχίσαμε την πορεία με την καρδιά σφιγμένη προς το άγνωστο. Κατά τις τρεις και μισή περίπου φτάσαμε εις Άγιον Θεόδωρον. Εκεί μας εσταμάτησαν και έστησαν τον ασύρματον και επικοινωνούν με τους ανωτέρους των.

σήμερον ο αξιωματικός Ρίχτερ. «Επί τριών φορές μου είπε: Αν έχεις παιδιά, να τα πάρεις να γλυτώσουν τον θάνατον». «Σκότωσε πρώτα εμένα και τα παιδιά — όλοι οι κρατούμενοι — είναι καλοί άνθρωποι και πολύ φιλήσχοι. Διαβεβαίωσα τους Καλαμιώτες πως δεν θα πάθουν τίποτα και γι' αυτό γύρισαν στο χωριό. Εάν τους εκτελέσετε, οι αντάρτες θα με σκοτώσουν αμέσως και όλη την οικογένειά μου».

Ο ασύρματος ξαναστήνεται και μετά από συζήτηση στα γερμανικά του Ρίχτερ με τους ανωτέρους του αξιωματικού διατασσόμεθα να προχωρήσουμε προς την Βιάννο. Η αγωνία μας αρχίζει να μετριάζεται. Ο Ιωάννης Μουζουράκης του Μανόλη πάντα μας έδινε θάρρος: «Μη φοβάστε, δεν μας σκοτώσουν».

Ξεκινώντας με απόσταση 300 περίπου μέτρων θλώπαμε 13 νεκρούς (Γερμανούς) που είχαν μεταφερθεί εκεί από τη μάχη της Σύμης. Οι κρατούμενοι βοηθήσαμε στην μεταφορά των νεκρών στην Βιάννο. Τους φορτώσαμε δυο δυο σε μουλάρια.

Περνώντας από τον Πεύκο οι Γερμανοί έβαζαν φωτιά στο χωριό. Στο φαμεν και άλλους Γερμανούς νεκρούς από τη μάχη της Σύμης.

Αρχίζει να θραδιάζει και συνεχίζεται η θλιβερή πορεία σιγά σιγά και καλά νύκτα φτάσαμε στο Γυμνάσιο της Βιάννου και μας κλείνουν μέσα, που ήταν και άλλοι κρατούμενοι. Γύρω ήταν πολλοί Γερμανοί φρουροί και θωριά πολυβόλα έστησαν γύρω από το Γυμνάσιο.

1* Πρόκειται για διάδοση, για φήμη που κυκλοφόρησε. Οι εκτελέσεις έγιναν την επομένη (14 Σεπτ.). (Συνεχίζεται)

ΠΕΝΘΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗ

Με πολλή συγκίνηση οι Βιαννίτες της Αθήνας και πάρα πολλά μέλη της αθηναϊκής κοινοβίας συνόδεψαν στη τελευταία συνείδηση της σύζυγο του συνεπαρχώτη κ. Νίκου Παπαγιαννάκη, που πέθανε και κηδεύθηκε στην Αθήνα στις 21 Νοεμβρίου.

Ασύγκριτη σε αγιότητα και αρετή, με την ψυχή γε-

μάτη χριστιανική αγάπη, μητέρα της στοργής και του στοχασμού, της αφεγάδιαστης αξιοπρέπειας και της καλοσύνης. Εξόδεψε τη ζωή στη μόρφωση και την αγάπη του παιδιού της, την αγάπη των συγγενών και όλων που την είχαν γνώσει.

Ας είναι ελαφρό το χόμα που την σκέπασε. ΜΑΝ. ΒΛΑΧΑΚΗΣ

ΑΝΝΑ (ΚΕΡΑΝΝΙΑ) ΚΑΛΛΕΡΓΗ, ετών 77

Πέθανε στο Ηράκλειο (10 Νοεμβρίου) και κηδεύθηκε στον Άγιο Βασίλειο (Βιάννου) στις 11 Νοεμβρίου με τη συμμετοχή μεγάλου πλήθους κατοίκων του Αγίου Βασιλείου και των γύρω χωριών, καθώς και πολλών άλλων από το Ηράκλειο, τα Χανιά και άλλα μέρη.

Η αλησμόνητη Άννα Καλλέργη (πρ. συζ. Στ. Βαρδάκη) κατά τη διάρκεια της γερμανοϊταλικής κατοχής πρόσφερε τις υπηρεσίες της στον εθνικό αγώνα του λαού μας και ιδιαίτερα βοήθησε και δωροέθαψε τραυματίες και περικυκλωμένους. Στην οικογενειακή της ζωή πέρασε

πολλές δοκιμασίες. Αγωνίστηκε σκληρά να μεγαλώσει και να μορφώσει τα τρία της παιδιά, πάλεψε και υπέφερε πολύ. Και στα θάσανα αυτά προστέθηκαν, τα τελευταία χρόνια, διάφορα άλλα και οι αρρώστιες, που τελικά την οδήγησαν στο θάνατο.

Έφυγε ωστόσο με μια μεγάλη ικανοποίηση: Πρόφτασε να δει τα παιδιά της πολύ καλά αποκαταστημένα και επιτυχημένα στη ζωή τους, με αξιόλογη κοινωνική θέση και εκτίμηση.

Ας είναι ελαφρό το χόμα του χωριού της που την σκέπασε και η μνήμη της ας παραμείνει αιώνια. Κ.Γ.Σ.

«ΒΙΟΣΩΜ»

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΛΥΜΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
ΚΟΥΚΟΥΛΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΑΚΑΥΤΗ
— ΑΞΕΣΟΥΡΑΡ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΜΑΡΑΚΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ 151 — ΑΧΑΡΝΑΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 24.61.131

ΕΡΩΦΙΛΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
— ΧΟΡΟΣ ΓΛΕΝΤΙΣ — ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ — ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ
— ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ — ΓΙΑ 600 ΑΤΟΜΑ
Σκοπευτηρίου 12 - Κάραβελ - (Φορμίωνος και Δαμάρεως)

Τηλέφωνο: 75.11.916

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ, ΝΙΚ. ΚΑΙ ΒΑΣ.
ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ, ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΑΙΡΕΤΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ απ' τη σελ. 1
συνυφώνησαν την προετοιμασία που χρειάζεται, για να πραγματοποιηθεί φέτος ως πανεπαρχιακό.

Οι στήλες αυτές έχουν αναφερθεί παλαιότερα σε περιγραφή καρναβαλιού που να ξεκινήσει από το Χόνδρο και να φτάσει ως το Συκολόγο.

Οι Κοινοτήτες, που θα πρέπει να συμμετάσχουν ενεργά, ας εγγράψουν στον προϋπολογισμό τους, τον οποίο θα συντάξουν αυτές τις μέρες, το ποσό που θα χρειαστεί για να βοηθήσουν την εκδήλωση του Καρναβαλιού 1985.

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι να πάρουν την πρωτοβουλία

και σε συνεργασία με τους άλλους φορείς της επαρχίας να συγκροτήσουν, τις μέρες των εορτών των Χριστουγέννων που θα βρεθούν όλοι στα χωριά μας, Οργανωτική Επιτροπή. Αυτή θα καταρτίσει το πρόγραμμα των εκδηλώσεων και θα φροντίσει για την υλοποίησή του.

Τα Β.Ν. βρίσκονται πάντα στη διάθεση όλων για να βοηθήσουν, με την καταχώριση στις στήλες του οποιασδήποτε ανακοίνωσης που θα συμβάλει στην πραγματοποίησή και την επιτυχία της εκδήλωσης αυτής, όπως και για κάθε άλλη που αναφέρεται στο χώρο των συνεπαρχιωτών μας.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελ. 1
κής ή Κατσιφάρης δραπετεύσει και γλύτωσε, ενώ οι άλλοι δυο είχαν, δυστυχώς, την τύχη των πολυαριθμών θυμάτων των ναζι.

2. Κινητοποιήσεις δυνάμεων για απελευθέρωση των αιχμαλώτων συμπολεμιστών μας από τα κρατητήρια της Άνω Βιάννου δεν έγιναν, γιατί κρίθηκε ότι οι συνθήκες δεν ήταν κατάλληλες και οι κίνδυνοι για εντεκδικήσεις των κατακτιτών, κυρίως κατά του αμάχου πληθυσμού, τεράστιοι.

3. Είναι, κατά συνέπεια, ανακριβή και δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια όσα α-

Μας γράφουν

ναφέρονται στο επίμαχο δημοσίευσμά σας για δήθεν συγκρότηση και κινητοποίηση αποσπάσματος, δήθεν συναντήσεις με διάφορα πρόσωπα στο Λουτράκι, δήθεν ματαίωση ενεργειών απελευθέρωσης ύστερα από προτροπές και νουθεσίες των προσώπων αυτών κ.λ.π., κ.λ.π., κ.λ.π.

Και εύλογα διερωτάται ο καθένας αν από πλάνη ή από σκοπιμότητα διοχετεύονται στον τύπο τέτοιες ανακριβείς πληροφορίες, σε τελευταία ανάλυση, και τον τύπο και την υπόθεση της Εθνικής Αντίστασης θλάπτουν.

4. Ο συντάκτης του δημοσιεύματος με παρουσιάζει ως πρωταγωνιστή («κεκεφαλής αποσπάσματος») γεγονότων που θέλει να έγιναν το 1943 ενώ εγώ τα πληροφορούμαι μετά 41 ολόκληρα χρόνια, από την... εφημερίδα σας!!... Είλικρινά λυπούμαι γι' αυτό.....

5. Τελειώνοντας, επαναλαμβάνω όσα πολλές φορές έχω υποστηρίξει σε ανάλογες περιπτώσεις. Ότι δηλαδή, τα γεγονότα πρέπει να παραδίδονται στις επόμενες γενιές όπως ακριβώς έγιναν κι όχι όπως μεταγενέστερα και κάτω από ποικίλες σκοπιμότητες ο καθένας θα επιθυμούσε να είχαν γίνει. Κι ακόμη ό,τι λίγο περισσότερη προσοχή και λίγο περισσότερος σεβασμός προς την αλήθεια δεν θα έβλαπταν.

Ηράκλειο 16/9/1984

Με τιμή
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΧ.
ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ

Ακαδημίας 10

Ηράκλειο Κρήτης.

Σημείωμα των Β.Ν.: Με την παραπάνω επιστολή, στην παράγραφο 1 διευκρινίζονται ημερομηνίες και πρόσωπα.

Στην παράγραφο 2 διατυπώνονται απόψεις που μας βρίσκουν σύμφωνους. Θα παρακαλέσουμε όμως τον Καπετάν Χρήστο να μας πει: Τι μεσολάβησε για να αλλάξει η τακτική που διατυπώνεται στην παράγραφο αυτή, ώστε μετά ένα περίπου μήνα να γίνει ο φόνος των Γερμανών στη Σύμη και ν' ακολουθήσουν τα γνωστά γεγονότα.

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

(Με βάση τους σημερινούς συντελεστές αυξομειώσεων, που μπορεί όμως να μεταβληθούν):
σπό 0—1 οξέα δρχ. 221,712
» 1—1,5 » » 217,005
» 1,5—3,3 » » 206,060.

Στις παραπάνω τιμές για τη νέα σοδειά θα πρέπει να προστεθεί η επιδότηση που έχει αποφασίσει για την παραγωγή 1984—75 και που είναι 49 δρχ. κατά κιλό παραγόμενου λαδιού.

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Στο τυπογραφείο θρικόταν ακόμη το προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. την 1η Νοεμβρίου που πέσανε οι πρώτες βροχές στην επαρχία.

Συνεχίστηκαν και τις υπόλοιπες μέρες για να φτάσει μέχρι τις 18 Νοεμβρίου στον Κερατόκαμπο 85 χιλιοστά και στην Άνω Βιάννο 150 χιλ.

Με τις πρώτες αυτές βροχές ανακόπηκε η ζημιά που είχε ξεκινήσει ιδιαίτερα στην ελαιοπαραγωγή.

Οι καλλιέργειες των οπωροκηπευτικών συνεχίζονται κανονικά. Άρχισαν να κόβονται τα πρώτα αγγούρια. Οι τομάτες προχωρούν και η καλλιέργεια της μπανάνας σε θερμοκήπια επεκτείνεται.

Για το λιομάζωμα γίνονται ετοιμασίες για να ξεκινήσει σε λίγες μέρες στην παραολική ζώνη.

Και αν σύμφωνα με όσα ο Καπετάν Μ. Μπαντουβάς αναφέρει σε συνέντευξη που έδωσε στην ΕΡΤ, που παρουσιάστηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 1983 και δημοσιεύεται στο περιοδικό ΚΡΗΤΗ (Σεπτέμβριος 1984 αρ. φύλ. 130 σελ. 20 δεύτερη στήλη): «προηγούμενες είχαμε εξουδετερώσει ένα φυλάκιο (με πρωτοβουλία δική μου)». (Υπογράμμιση δική μου: Υπήρχαν δυνατότητες ν' αντιδράσουν επιτελείς του Αρχηγείου για να προλάβουν τα γεγονότα που ακολούθησαν; Ποιές ήταν οι τυχόν αντιδράσεις και γιατί δεν έφρασαν αποτέλεσμα και ακολούθησαν τα γνωστά γεγονότα με τις πολύπλευρες επιπτώσεις;

Οι απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά θα βοηθήσουν εμάς στην προσπάθειά μας να διασώσουμε όσα στοιχεία υπάρχουν από ζωντανές μνήμες, αφού γραπτός δεν βρήκαμε μέχρι σήμερα, αλλά και τον ιστορικό του μέλλοντος για την ιστορία της εποχής αυτής.

Για όσα ο επιστολογράφος μας αναφέρει στις παραγράφους 3 και 4, τον διαβεβαιώνουμε, με όλο το βάρος της ειλικρίνειας που επιβάλλει ο σεβασμός προς την Ιστορία, με τα ακόλουθα:

Η εφημερίδα αυτή κυκλοφορεί επί οκτώ χρόνια τώρα μ' έναν από τους βασικούς στόχους της: τη διάσωση όλων εκείνων των στοιχείων που σημάδεψαν την ιστορία της επαρχίας μας στα χρόνια της Γερμανικής Κατοχής. Η προσπάθεια αυτή θά 'πρεπε να γίνει αμέσως μετά την απελευθέρωση. Τότε που και τα γεγονότα ήταν νωπά, και πολλά γραπτά μα και ζωντανές μαρτυρίες υπήρχαν. Και πραγματικά ξεκίνησε τότε.

Όμως τα γεγονότα που ακολούθησαν μετά την απελευθέρωση (η φωτιά και το σίδερο που δοκίμασαν όλα τα χωριά της επαρχίας, και που αυτά τα θυμάται, πιστεύουμε, καλά ο καπετάν Χρήστος, γιατί σε πολλές περιπτώσεις φάνηκε χρήσιμος σε συνεπαρχιώτες, κι αυτοί δεν το ξεχνούν) όλα αυτά εξαφανίστηκαν στα χρόνια που υπήρχαν στα χωριά και που πολλά θα μας πληροφορούσαν σήμερα.

ΧΩΡΙΣ ΣΧΟΛΙΑ

ΛΟΝΔΙΝΟ, 20 Οκτωβρίου. ΟΛΟΚΛΗΡΟ το οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα καταρρεύσει, αν μέχρι το τέλος του χρόνου δεν έχουμε καταλήξει σε συμφωνία για τα οικονομικά προβλήματα που μας απασχολούν, δήλωσε σήμερα ο πρόεδρος της Γαλλίας Φρανσουά Μιτεράν, σε συνέντευξή του σε τηλεοπτικό βρετανικό δίκτυο, τέσσερις μέρες πριν από την επίσημη επίσκεψή του στη Βρετανία.

Αλλά και οι περισσότεροι από τους πρωταγωνιστές της εποχής εκείνης έφυγαν από τη ζωή και οι μνήμες έχουν πολύ απομακρυνθεί σ' αυτούς που ζούν.

Βεβαιώνουμε τον καθένα πως η μόνη σκοπιμότητα που οδηγεί τις στήλες αυτές είναι η ανεύρεση της αλήθειας και μόνο. Γι' αυτό άλλωστε στο δημοσίευσμά μας καλέσαμε καθένα που γνωρίζει οτιδήποτε γύρω από την πληροφορία που είχαμε να μας ενημερώσει με γράμμα του για να φωτιστεί το γεγονός περισσότερο.

Ήδη στη συνέχεια καταχωρείται άλλη επιστολή, προσώπου που έζησε από κοντά τα γεγονότα της εποχής και αναφέρεται στο ίδιο δημοσίευσμά μας.

Με την παράγραφο 5 συμφωνούμε. Οι επόμενες γενιές πρέπει να μάθουν την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.

Προς αυτή την κατεύθυνση τείνουν όλες οι προσπάθειες των Β.Ν. Δημοσιεύουν κάθε όποια για τα γεγονότα και ο ιστορικός θα βγάλει τα συμπεράσματά του.

Γι' αυτό και δεν έχουμε κανένα λόγο να μην δεχτούμε την πληροφορία που μας δίνει ο Καπετάν Χρήστος Μπαντουβάς για τη μη συμμετοχή του στο κλιμάκιο ανταρτών που αναφέρεται στο δημοσίευμα των Β.Ν., όπως δεν έχουμε λόγο να αμφισβητήσουμε τις πληροφορίες για την αποστολή του κλιμακίου, εκτός από εκείνη την ακρίβεια των ονομάτων και ημερομηνιών που δυστυχώς ο χρόνος εξασθένει στις μνήμες.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ο κ. Μανώλης Χρηστάκης μας γράφει από την Άρβη: «Στα Β.Ν. αρ. φύλ. 96 της 31—8—84 στην 4η σελίδα αναφέρεται «Πώς σώθηκε η Άνω Βιάννος κατά τα γεγονότα του 1943». Όσα αναφέρονται είναι αλήθεια, γιατί τα γνωρίζω εξ' ιδίας αντιλήψεως. Η συνέχεια όμως, που έχει τη μεγαλύτερη σημασία και που είναι καθοριστική για την καταστροφή της Ανατολικής Επαρχίας και μερους της Επαρχίας Ιεραπέτρας, δεν αναφέρεται...».

Στη συνέχεια της επιστολής δίνονται πληροφορίες που γι' αυτές θα γράψουμε αργότερα.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

— Στις 27 Μαρτίου η Γ' Τάξη Λυκείου πραγματοποίησε συστήσια συνεπαρχιωτών με μεγάλη επιτυχία. Πήραν μέρος πολλοί γονείς και Κηδεμόνες απ' όλη την επαρχία. Οι εισπράξεις θα διατεθούν για ενίσχυση της εκδρομής που θα πραγματοποιήσουν στο τέλος του σχολικού έτους.

— Στις 24 του Νοέμβρη ο Σύλλογος Αγιοβασιλιτών της Αθήνας οργανώνει χορευτική βραδιά στο κέντρο «Αγρίμια».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Φίλοι ελαιοπαραγωγοί,

Τώρα που πλησιάζει ο καιρός για να αρχίσει το λιομάζωμα και που η καταπολέμηση του δάκου έχει τελειώσει, θέλουμε να σας επιστημονικά ορισμένα πράγματα, απλά αλλά σημαντικά για την παραγωγή καλύτερης ποιότητας λαδιού.

Μην αφήνετε τις ελιές πολλές μέρες στα τσουβάλια, είναι, ίσως, ο υπ' αριθμ. 1 παράγοντας για την παραγωγή χαμηλής οξύτητας λαδιού.

Μην αποθηκεύετε το λάδι σε ακάθαρτα δοχεία (Βαρέλια) να τα πλύνετε πρώτα καλά με ζεστό νερό (καλύτερα να αποφεύγετε τις σόδες).

Όσοι έχετε απλώσει δίχτυα, να μαζεύετε τις ελιές όσο γίνεται πιο σύντομα.

Ξέρετε, βέβαια, ότι η δραστική διαφορά κατά κατηγορία λαδιού είναι πολύ σημαντική. Για το δικό σας το συμφέρον λοιπόν, αλλά και για την εθνική Οικονομία, πρέπει να παράγουμε χαμηλής οξύτητας λάδι.

Εκ της ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ

και ο βαθμός ανάπτυξης του συνεταρισμού καθορίζεται σε γραμμική σχέση από τη φύση και το βαθμό ανάπτυξης του καπιταλισμού (μητρόπολης — περιφέρειας).

Για όλους αυτούς τους λόγους και τις αιτίες, πρέπει να ξεχάσουμε τη μορφή και το περιεχόμενο του σημερινού συνεταρισμού και να τον αντικαταστήσουμε με ένα νέου τύπου συνεταρισμό, τον αγροτοβιομηχανικό συνεταρισμό, που ολοκληρώνει οικονομικά, κάθετα και οριζόντια τη γεωργία και δημιουργεί κοινωνικές παραγωγικές σχέσεις (κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και εξου-

σίας) που εξαλείφουν την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και διατηρούν μόνο την εντατική εκμετάλλευση της γής και των μέσων παραγωγής.

Έτσι, ο καινούριος συνεταρισμός δεν προσβλέπει στη σωστή διαχείριση του σημερινού γεωργικού συνεταρισμού, αλλά έρχεται σε κάθετη ρήξη με αυτόν και στη **συρρίκνωση του σημερινού πρωτοβάθμιου συνεταρισμού αντιπαράθετοι:**

— την ενιαία συνεταριστική καλλιερητική εκμετάλλευση (ενότητα γής)
— την πραγματική συνεργασία της εργασίας (ενότητα ανθρώπων)

— την ενιαία αγροτοβιομηχανική μονάδα που θα μεταποιεί, θα επεξεργάζεται τα προϊόντα που παράγει (σμίξιμο του εργασιόσπιου με το χωράφι) και

— την κοινή διακίνηση και διάθεση των προϊόντων που παράγονται από το συνεταρισμό νέου τύπου.

Και στην οικονομική εξάρτηση και καθοδήγηση του σημερινού συνεταρισμού από την ΑΤΕ, αντιπαράθετοι:

— την οικονομική αυτοτέλεια των συνεταρισμών.

— την ενεργητική και υπεύθυνη συμμετοχή όλων των μελών σε κάθε δραστηριότητα του συνεταρισμού, και
— την ένταξη του συνεταρισμού στην εθνική ανάπτυξη και ζωή μέσα από το δημοκρατικό συνεταρισμό, για να σταματήσει η κοινωνική οδικία εις βάρος των αγροτών.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Όπως πληροφορηθήκαμε, στο συνεπαρχίωτή μας (από τον Άγιο Βασίλειο) κ. Γιώργο Βαρδάκη, που είναι από τα ανώτερα στελέχη της Παγκρητικής Ενώσεως Αμερικής, απονεμήθηκε για το 1983 χρυσό και αργυρό μετάλλιο από τον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό για τη συμβολή του ως Πρόεδρου της Επιτροπής για την καταπολέμηση της Μεσογειακής αναιμίας στη χώρα μας. Επίσης το 1984 δόθηκε το χρυσό μετάλλιο στον κ. Βαρδάκη και το αργυρό στη σύζυγό του Ελένη για τη συμβολή τους στο έργο της Επιτροπής για την καταπολέμηση της μεσογειακής αναιμίας (τομέας αιμοδοσίας). Το ύψος του προγράμματος για την πραγματοποίησή του έργου ήταν 140.000 δολάρια, τα οποία προήλθαν από εράνους μεταξύ των μελών της Παγκρητικής Ενώσεως Αμερικής.

Σημειώνουμε ακόμη ότι από την Ακαδημία Αθηνών προτάθηκε η απονομή στην κ. Βαρδάκη επαίνου με αργυρό μετάλλιο για το 1985.

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Σύσκεψη, στην οποία προήδρευσε ο υπουργός Δημοσίων Έργων κ. Περάκης, πραγματοποιήθηκε στη Νομαρχία Ηρακλείου στις 11 Νοεμβρίου.

Πήραν μέρος βουλευτές, ο Νομάρχης Ηρακλείου, εκπρόσωποι των τοπικών αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Αναφερόμενος στις πιστώσεις που θα δοθούν για δημόσια έργα στην Κρήτη το 1985, ο κ. υπουργός είπε ό-

τι θα διατεθεί ποσό 1,5 δισεκατομμυρίου δραχμών για την πρώτη φάση των έργων που θα γίνουν στο νότιο οδικό άξονα. Σ' αυτόν ανήκει και το τμήμα Τσουτσουρού — Τέρτσας, που θα εξυπηρετήσει σε μεγάλο βαθμό τους συνεπαρχιώτες μας.

ΚΑΘΟΡΙΣΤΗΚΕ Η ΕΙΣΦΟΡΑ ΔΑΚΟΚΤΟΝΙΑΣ

Από την Δ'οση Γεωργίας ανακοινώθηκε ότι η εισφορά δακοκτονίας το ελαιοκομικό έτος 1984—85 καθορίστηκε σε 4,12 δρχ. ανά κιλό παραγόμενου λαδιού και σε 2 οο επί της τιμολογιακής αξίας πώλησης των θρώσιμων ελιών.

(ΠΑΤΡΙΣ, 13—11—84)

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Στις εκλογές καθηγητών για την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης, στον τομέα βασικών Ιατρικών Επιστημών εκλέχτηκε ως αναπληρωτής καθηγητής η συνεπαρχιώτισσα κ. Ελένη Σαββάκη — Παπαματθαϊάκη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Φίλοι ελαιοπαραγωγοί,
Τώρα που πλησιάζει ο καιρός για να αρχίσει το λιομάζωμα και που η καταπολέμηση του δάκου έχει τελειώσει, θέλουμε να σας επιστημονικά ορισμένα πράγματα, απλά αλλά σημαντικά για την παραγωγή καλύτερης ποιότητας λαδιού.
Μην αφήνετε τις ελιές πολλές μέρες στα τσουβάλια, είναι, ίσως, ο υπ' αριθμ. 1 παράγοντας για την παραγωγή χαμηλής οξύτητας λαδιού.
Μην αποθηκεύετε το λάδι σε ακάθαρτα δοχεία (Βαρέλια) να τα πλύνετε πρώτα καλά με ζεστό νερό (καλύτερα να αποφεύγετε τις σόδες).
Όσοι έχετε απλώσει δίχτυα, να μαζεύετε τις ελιές όσο γίνεται πιο σύντομα.
Ξέρετε, βέβαια, ότι η δραστική διαφορά κατά κατηγορία λαδιού είναι πολύ σημαντική. Για το δικό σας το συμφέρον λοιπόν, αλλά και για την εθνική Οικονομία, πρέπει να παράγουμε χαμηλής οξύτητας λάδι.

Εκ της ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗΣ